



SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
17/2021	Formannskap/plan- og økonomiutvalet	PS	09.03.2021

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Tore Henrik Øye	FA-V30, TI-&00, HistSak-14/216	21/238

OPPHEVING AV "FORSKRIFT OM SPREIING AV HUSDYRGJØDSEL, VAKSDAL, HORDALAND (FOR-2015-06-22-781), OG ETABLERING AV NY FORSKRIFT

Vedlegg:

FRAMLEGG, NY LOKAL FORSKRIFT OM SPREIING AV HUSDYRGJØDSEL
Vaksdal - brev - Lokal gjødsselforskrift og vassmiljø

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Formannskapet vedtek med dette oppheving av «Forskrift om spreining av husdyrgjødsel, Vaksdal kommune, Hordaland; FOR-2015-06-22-781 (lokal forskrift) av omsyn til vasskvalitet og miljøforhold i vassdrag, med verknad frå 31.12.21. Opphevinga vert gjort med heimel i «Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav» § 23 tredje ledd.

Formannskapet vedtek å opprette ny lokal forskrift om spreining av husdyrgjødsel frå 01.01.22, med høve til utsett frist for spreining på godkjende spreieareal utan nedmolding. Innføringa vert gjort i medhald av «Forskrift om gjødselvarer mv av organisk opphav» § 23 andre ledd.

Formannskapet legg framlegg til ny, lokal forskrift ut på offentleg høyring, slik den ligg føre frå Rådmannen. Statsforvaltaren i Vestland, Vestland fylkeskommune og faglag i landbruket i Vaksdal kommune er høyringspartar. Høyringsfristen vert sett til tre veker.

Endeleg vedtak om oppheving av gjeldande forskrift og innføring av ny forskrift, skal fattast av kommunestyret etter gjennomført høyring. Rådmannen førebur saka for politisk handsaming.

Formannskap/plan- og økonomiutvalet - Sak 17/2021

FPØ - Behandling:

Formannskapet drøfta saka.

Landbruksrådgjevar Tore Henrik Øye svarte på spørsmål.

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

FPØ - Tilråding/Vedtak:

Formannskapet vedtek med dette oppheving av «Forskrift om spreining av husdyrgjødsel, Vaksdal kommune, Hordaland; FOR-2015-06-22-781 (lokal forskrift) av omsyn til vasskvalitet og miljøforhold i vassdrag, med verknad frå 31.12.21. Opphevinga vert gjort med heimel i «Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav» § 23 tredje ledd.

Formannskapet vedtek å opprette ny lokal forskrift om spreining av husdyrgjødsel frå 01.01.22, med høve til utsett frist for spreining på godkjende spreieareal utan nedmolding. Innføringa vert gjort i medhald av «Forskrift om gjødselvarer mv av organisk opphav» § 23 andre ledd.

Formannskapet legg framlegg til ny, lokal forskrift ut på offentleg høyring, slik den ligg føre frå Rådmannen. Statsforvaltaren i Vestland, Vestland fylkeskommune og faglag i landbruket i Vaksdal kommune er høyringspartar. Høyringsfristen vert sett til tre veker.

Endeleg vedtak om oppheving av gjeldande forskrift og innføring av ny forskrift, skal fattast av kommunestyret etter gjennomført høyring. Rådmannen førebur saka for politisk handsaming.

Saksopplysningar:

Samandrag (kort om saka)

Vaksdal kommune har lokal forskrift om spreining av husdyrgjødsel i Vaksdal kommune, med 1. oktober som siste frist for spreining av gjødsel utan nedmolding. Fristen gjeld for alt godkjend spreieareal i kommunen, og utvidar spreiefristen med 1 månad i høve til nasjonal forskrift.

Statsforvaltaren har i brev av 29.06.20, og med bakgrunn i «Vann-nett», bede Vaksdal kommune om å oppheve/endre forskrifta for areal som drenerer til vassdrag utsett for næringsavrenning frå jordbruket:

- Heile Bergsdalselva.
- Øvre og midtre delar av Eksingedalsvassdraget (Ekso), ned til og med Flatekval.

Kommunen kan bestemme at det ikkje skal vere lovleg å spreie husdyrgjødsel i heile eller delar av perioden frå og med 1. september til og med 1. november i område med alvorleg ureining eller fare for alvorleg ureining, jf. «Forskrift om husdyrgjødsel» § 7 fjerde ledd.

På bakgrunn av brevet frå Statsforvaltaren, og av omsyn til vasskvaliteten i nemnde vassdrag, gjer Rådmannen framlegg om å oppheve gjeldande, lokal forskrift om spreining av husdyrgjødsel i Vaksdal kommune, og å erstatte den med ny forskrift.

Framlegget til ny forskrift opnar for å spreie husdyrgjødsel utan nedmolding på godkjende spreieareal inntil 200 m.o.h, med 15 september som siste, årlege frist for spreining. Høgdesona ligg langs vassdrag som ikkje i nemneverdig grad er råka av ureining frå jordbruket. Spreiefristen utgjer 16 dagar lengre frist enn nasjonal forskrift, og 15 dagar kortare frist enn dagens forskrift. Den nye kommunale forskrifta vil få verknad frå 01.01.22.

Spreieareal som ligg over 200 m.o.h. vert av omsyn til vasskvaliteten i gjeldande vassdrag ikkje inkludert i den nye forskrifta. Spreiefristen i desse områda vert 1. september, som i nasjonal forskrift.

Rådmannen gjer framlegg om å sende framlegget til ny forskrift på høyring, og å leggje den fram for kommunestyret til endeleg handsaming etter høyringsrunden.

Bakgrunn for saka

LOKAL FORSKRIFT OM UTVIDA SPREIEFRIST FOR HUSDYRGJØDSEL UTAN NEDMOLDING

I vedtak av 22.06.15, sak 38/2015, fastsette kommunestyret lokal forskrift om spreieing av husdyrgjødsel i Vaksdal kommune (FOR-2015-06-22-781).

Den lokale forskrifta forlenger «Forskrift om gjødselvarer mv av organisk opphav» § 23 andre ledd sin frist for spreieing av husdyrgjødsel utan nedmolding på godkjend spreieareal i vekstsesongen, frå 1. september og fram til 1. oktober. Dette er ein månad lengre spreiefrist enn i sentral forskrift.

Vedtaket om lokal forskrift vart fatta med heimel i sentral forskrift § 23 tredje ledd, og gjort gjeldande for heile kommunen. Forskrifta gjeld inntil den vert oppheva.

STATSFORVALTAREN BER OM ENDRING AV LOKAL FORSKRIFT AV OMSYN TIL VASSMILJØ

I brev frå Statsforvaltaren i Vestland av 29.06.20, vert det peika på at kommunen har ei særleg rolle i arbeidet for å nå målet om eit godt vassmiljø, jamfør vassforskrifta § 4. Her vert det streka under at god vasskvalitet er eit vilkår for å gje utsett frist for spreieing av husdyrgjødsel. Kommunen har i dette høve ikkje moglegheit til å utvide fristen i nedslagfelt til vassdrag som er påverka av avrenning frå jordbruket, der omsynet til vasskvaliteten ikkje tillet ei utviding av spreiefristen, jf. «Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav» § 23 tredje ledd.

VASSFØREKOMSTAR SOM ER PÅVERKA AV NÆRINGS- AVRENNING FRÅ JORDBRUKET

I brevet peikar Statsforvaltaren på at følgjande vassførekomstar, i følgje «Vann-Nett», kan ha stor, middel eller ukjent påverknadsgrad grunna arealavrenning frå jordbruksareal:

Vassførekomst	Påverknadsgrad	Påverknadstype
Bergsdalselvi (061-235-R)	Diffus avrenning fra fulldyrket mark	Middels grad
	Diffus avrenning fra husdyrhold/husdyrgjødsel	Middels grad
Bergsdalselvi utløp kraftverks-tunnel - utløp Kaldestad kraftverk (061-266 – R)	Diffus avrenning fra annen jordbrukskilde	Middels grad
Bergsdalselvi nedstrøms utløp Kaldestad kraftverk (061-267-R)	Diffus avrenning fra annen jordbrukskilde	Middels grad
Eksingedalsvassdraget – midtre Lavik-Nese (063 – 190 – R)	Diffus avrenning fra husdyrhold/husdyrgjødsel	Middels grad

Øvre delar av Eksingedalsvassdraget, med innsjøar og terskelbasseng, er òg påverka av jordbruksverksemd. For å medverke til redusert avrenning frå jordbruksareal, har Statsforvaltaren avsett RMP-midlar i tilskotsordninga «Kantsoner i eng». Føremålet er å unngå spreieing av husdyrgjødsel heilt inntil vassdraget, og gardbrukarane får tilskot for å unngå dette, frå Gullbrå til og med Flatekval.

KOMMUNEN BØR IKKJE FORLENGE SPREIEFRISTEN LANGS VASSDRAG PÅVERKA AV LANDBRUK

Statsforvaltaren rår til at kommunen ikkje har lokal forskrift om utsett frist for gjødselspreiing langs vassførekomstar med stor, middels eller ukjend påverknad. Ukjend påverknadsgrad kan inkludere stor og middel påverknad, og bør soleis omfattast av vurderinga. Tilhøve knytt til bruk av husdyrgjødsel er i slike høve årsak til dårleg vasskvalitet, eller risiko for dårleg kvalitet.

Med bakgrunn i regelverket og informasjonen om vasskvalitet i «Vann-nett», seier Statsforvaltaren at kommunen bør endre/oppheve gjeldande forskrift for dei nemnde vassførekomstane.

Formelt grunnlag

- «Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav».(FOR 2003- 07 – 04 -951».
- «Forskrift om husdyrgjødsel» (FOR - 2002-02-11-337).
- «Forskrift om rammer for vannforvaltningen» (FOR-2006-12-15-1446).

Vurdering og konsekvensar

AREAL SOM LOKAL FORSKRIFT KAN GJELDE FOR

Statsforvaltaren skriv at kommunen må vurdere kva areal som kan inngå i ei eventuell vidareføring av lokal forskrift om utvida spreiefrist. Føresetnaden er god vasskvalitet i aktuelle vassførekomstar langs spreieareala, med liten sjanse for redusert kvalitet. Her kan til dømes delar av eit vassdrag eller areal som ligg i vesentleg avstand til vassdraget, og med liten risiko avrenning, takast med.

VASSDRAG MED LITEN PÅVERKNAD FRÅ LANDBRUKET

I følgje informasjon i «Vann-nett», er nedre delar av Eksingdalsvasdraget (Ekso), om lag frå Høvik og ned til Eidslandet, lite påverka av næringssalter frå landbruket. Elva fører laks og sjøaure, og har stor biologisk verdi. Det er jordbruksareal i aktiv drift langs storparten av strekninga. Terrenget er relativt flatt, og elveavsetningar gjev god grasvekst og drenering i grunnen.

Dalelva har også lite innhald av næringssalter i følgje «Vann-nett». Jordbruksareala langs den regulerte og lakseførande elva, er hovudsakleg knytt til Dalegarden og Johagen. Det er ei forbodssone mot spreieing av husdyrgjødsel ved kommunen sine brønnar for drikkevatn på Dalegarden.

Sædalselva renn i Sædalen på Vaksdal, med jordbruksareal på begge sider. Den dyrka jorda er relativt vassjuk, og naturleg drenering er avgrensa. Likevel er overflateavrenninga til vassdraget relativt liten, grunna nærast flatt landskap i dalføret. Etablerte grøfter kan føre næringsstoff ut i elva. Målingar viser lite teikn på ureining frå jordbruket, ifølgje «Vann-Nett». Kommunen har drikkevassbrønnar i området, med forbodsoner for spreieing av husdyrgjødsel.

FRAMLEGG TIL OMRÅDE MED UTVIDA SPREIEFRIST FOR HUSDYRGJØDSEL

Ut frå vurdering av vasskvalitet og andre miljøforhold, går Rådmannen inn for å opprette ei ny, lokal forskrift om spreieing av husdyrgjødsel utan nedmolding på godkjende areal under 200 m.o.h. Dette inkluderer areal i nedre delar av Eksingedalen (frå Høvik), på Eidslandet, Stamnes og Straume, og frå Dalseid til Stavenes.

Bakgrunnen for utvalet er at gjeldande areal ligg i lågareliggjande område, med relativt lang vekstsesong, der tre slåttar og beiting etter 1. september kan vere aktuelt. I dette høve vil

næringsstoffa og gjødselverdien kunne nyttast til grasvekst som før. Vurderinga er vidare at denne «høgdesona» har klimatiske forhold som kan gje grunnlag for utsett spreiefrist.

Siste frist for spreieing av husdyrgjødsel utan nedmolding, er i framlegget til forskrift sett til 15. september (utvida spreietid med 16 dagar i høve til nasjonal forskrift).

Område som Stamnes, Straume og Stavenes har liten problematikk knytt til vassdrag, men avrenning til i fjor. Sauehald er den dominerande produksjonen i områda, og kommunen er ikkje kjend med informasjon om sårbar vasskvalitet i fjordsystema grunna avrenning frå jordbruket.

Konklusjon

Med bakgrunn i «Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav» § 23 tredje ledd, brev frå Statsforvaltaren og registrert vasskvalitet for vassførekomstar i «Vann-Nett», går Rådmannen inn for å oppheve "Forskrift om spreieing av husdyrgjødsel, Vaksdal, Hordaland (FOR-2015-06-22-7)». Framlegget vert gjort av omsyn til vasskvalitet i vassdrag som er påverknad av landbruket.

Som erstatning for forskrifta det er føreslått å oppheve, vert det gjort framlegg om å innføre ny, lokal forskrift om utvida spreiefrist for husdyrgjødsel utan nedmolding på godkjende spreieareal under 200 m.o.h, jf. «Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav» § 23 tredje ledd. Gjeldande areal ligg i nedslagsfelt til vassdrag med liten påverknad frå landbruket, og årleg frist for spreieing vert sett til og med 15. september.

Alle andre spreieareal i kommunen vil ha 1. september som frist for spreieing av husdyrgjødsel utan nedmolding, som i nasjonal forskrift.

Innstillinga er at ny forskrift vert gjeldande frå og med 01.01.22. Fram til den tid gjeld noverande forskrift.

Kommunestyret skal ta endeleg stilling til framlegga etter gjennomført høyring.